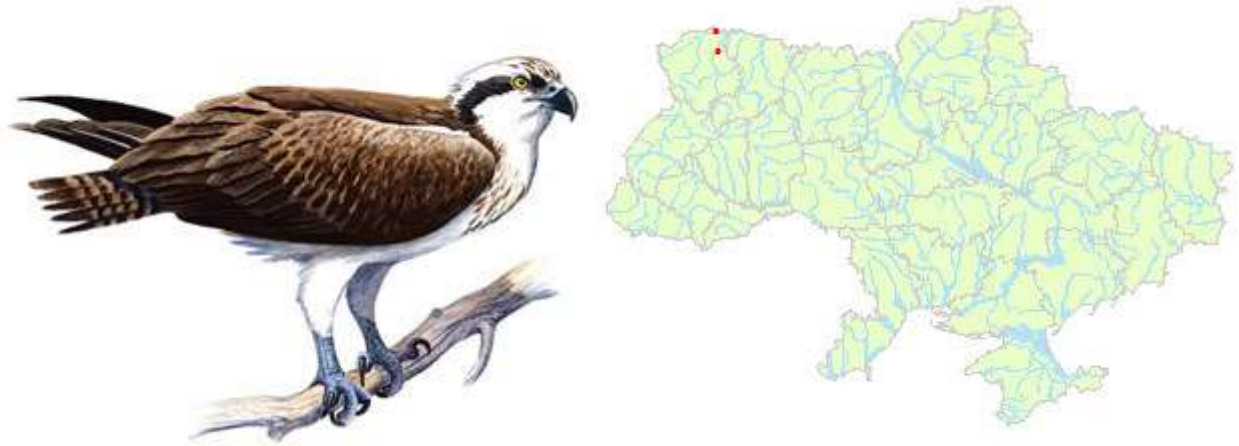

Скопа

Pandion haliaetus (Linnaeus, 1758)

Тип: Хордові. Chordata
Клас: Птахи. Aves
Ряд: Соколоподібні. Falconiformes
Родина: Скопині. Pandionidae

Вид монотипного роду та монотипної родини

Природоохоронний статус виду:

Зникаючий

Ареал виду та його поширення в Україні:

Майже всі континенти, окрім Антарктики, Пд. Америки і більшої частини Африки. Вся територія України входить до гніздового ареалу виду. Під час міграцій трапляється по всій території країни.

Чисельність і причини її зміни:

Сучасна чисельність в Україні становить не більше 1-2 пар. Зменшення чисельності виду відмічається з початку ХХ ст. У 1980-1990 рр. було відомо два жилих гнізда в заплаві р. Десни (Чернігівська, Сумська обл.) та одне на Корнинському водосховищі (Житомирська обл.). Також перебування скопи передбачалось у заплаві р. Тетерев (Житомирська обл.) та Рівненському ПЗ. Зараз достовірно відомі два жилих гнізда у Волинській обл., обидва - на територіях ПЗФ загальнодержавного значення: Черемський ПЗ (з 2006 р.) та НПП "Прип'ять-Стохід" (з 2008 р.). Причини зниження чисельності: знищення гнізд під час санітарних рубок лісу; браконьєрство; вирубування старих суховерхих дерев, що можуть слугувати для влаштування гнізд; забруднення водойм, погіршення кормової бази.

Особливості біології та наукове значення:

Гніздовий перелітний птах. Перші птахи можуть з'являтися на початку березня; основний проліт у третій декаді березня - другій декаді квітня. Оселяється поблизу великих водойм, мало відвідуваних людиною. Гніздо розміщують на високих деревах на верхівці або товстих бічних гілках крони. У кладці 2-3 яйця (початок травня). Насиджує переважно самка, 33-35 діб. Пташенята залишають гніздо через два місяця після вилуплення. Осіння міграція з кінця серпня до початку листопада (у Криму - до початку грудня). Живиться переважно рибою. При відсутності основного корму може здобувати земноводних, птахів, дрібних ссавців.

Морфологічні ознаки:

Маса тіла - 1,1-2 кг, довжина тіла - 55-70 см, розмах крил - 145-170 см. Самка за розмірами дещо більша від самця, за забарвленням не відрізняється. Хижий птах, більший за середні розміри. Верх бурий з невеликою плямистістю; низ білий. Крила знизу сірувато-білі з чорними кінцями і темними смугами. Хвіст світлий, короткий, з темними смугами. У польоті здалеку нагадує великого мартина.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони:

Занесено до ЧКУ (1994), списків CITES (Додаток II), Бернської (Додаток II) та Боннської (Додаток II) конвенцій. В Україні охороняється на об'єктах ПЗФ по всій території.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах:

Розмноження птахів у неволі в Україні не проводилось. У Пн. Америці проведені успішні експерименти з вирощення пташенят скопи, які були взяті з гнізда, з наступним випуском у природу.

Господарське та комерційне значення:

Відомостей немає.